

for dens Forbedring. Udvalget troer, efter de modtagne Oplysninger, at det ikke er uden skjellig Grund, at dette Contoirpersonale anseer sig for at være sammenligningsviis lidet gunstigt behandlet og at have faaet forholdsviis ringe Andeel i hvad der siden 1841 enkeltviis er gjort for beslægtede Classer af Embedsmænd.

Den 12te Marts 1852.

Fenger. Jespersen. Madvig.
Rosenørn. Rothe. Ordsvær.

XCI.

Betænkning

over

det Landstinget fra Folkethinget oversendte Forslag til Lov om Jordeiendomes Udstykning og Sammenlægning.

(Afgiven af Landstingets Udvalg.)

Ifølge Landstingets Beslutning paaligger det undertegnede Udvalg at afgive Betænkning over det fra Folkethinget oversendte „Forslag til Lov om Jordeiendomes Udstykning og Sammenlægning.“

Udvalget er eenstemmigen af den Mening, at den eneste Maade, hvorpaa den vanskelige Opgave, som er Gjenstand for den her omhandlede Lov, tilfredsstillende kunde løses, vilde være: aldeles at løse de Baand, der hidtil fra Statens Side have været paalagte Landeiendommene med Hensyn til deres Størrelse. Ifke alene stemmer dette med den naturlige Frihed, der dog mere og mere gjør sig gjældende i de fleste Forhold hos os. Men paa den anden Side viser Erfaringen, at det neppe er muligt i den nævnte Henseende at fastsætte nogen som helst Regel, der i sin Almindelighed kan kaldes blot nogenlunde hensigtsmæssig. Udvalget ved vel, at der ikke

kan gives nogen Regel uden Undtagelse. Men naar Undtagelserne, saa at sige, blive Regel, maa Reglen være uhenigtsmæssig. Der har, som bekjendt, Tid efter anden været givet flere Love for Danmark angaaende den Størrelse, som Staten fra sit Standpunkt troede at burde foreskrive for de forskjellige Landeiendomme. Men det har ogsaa altid viist sig, at man deels i selve Lovene, deels sildigere i Tidernes Lov har maattet indrømme flere og flere Undtagelser for Reglerne, og herved er det Bevillingssystem, som i den Henseende mere og mere har udviklet sig, opstaaet. Dette stræbte man nu saa meget som muligt at undgaae, i det denne Rigsdag fra Regjeringen forelagte Udfast til Lov om Jordeiendomes Udstykning og Sammenlægning. Men det viste sig ogsaa her, at man dog havde seet sig nødsaget til i Udfastets § 11 at meddele Indenrigsministeriet Bemyndigelse til at tillade Afvigelser fra Lovens Forfrifter. Ved Sagens Behandling i Folkethinget forsøgte man at indskrænke en sliq Bemyndigelse. Men ogsaa her viste det sig, at denne Bestræbelse ikke kunde gennemføres, og af det nu til Landstinget oversendte Lovforslag vil det sees, at man har været nødsaget til — ifr. Forslagets § 27 — at bemyndige Indenrigsministeriet til, ved Bevillinger, at tillade Undtagelser fra alle Hovedforfrifterne i Loven. Det er ogsaa i og for sig ligefrem en Følge af de ganske forskjellige Forhold i de forskjellige Egne af Riget og den store Forskjel, der finder Sted mellem Jordens Bestaafenhed, at den Regel, der er passende for een Deel af Landet, maa være uhenigtsmæssig for en anden Deel af samme. Man lægge Areal, Hartkorn, eller Jordens boniterede Størrelse til Grund for Bestemmelserne, det vil blive lige umuligt at fastsætte nogen almeengyldig Regel. Man vende og dreie Sagen som man vil, man vil dog altid komme tilbage til det ene naturlige og rigtige Resultat, Frihed i de her omhandlede Forhold. Men hvorfor frygter man da for at give en til dette Resultat førende Lov? Man svarer, at deraf vil kunne opstaae den Ulempe, at paa den ene Side de nuværende Bøndergaarde ville kunne blive tilintetgjorte, idet Sammenlægningen af disse kunde finde Sted i et for stort Omfang, og paa den an-